

**Børne- og Kulturchefforeningen,
Skoleledertorforeningen,
10. november 2003.**

**Per B. Christensens mundtlige beretning ved Børne- og Kulturcheffor-
eningens generalforsamling d. 13. november 2003.**

Indledning	2
Debatten om velfærd er vigtig	2
Bæredygtige kommuner.....	3
Fokus på børnekulturen og idrætslivet.....	4
Vi må feje for egen dør	5
Helhed og sammenhæng - det lysner	5
Hvad er god ledelse?	7
En rummelig og fagligt stærk folkeskole	8
Vejledningsreformen møder hurdler	10
Hvad vil vi give de 0-6 årige?.....	10
Lærer- og pædagoguddannelsen skal strammes op	11
Behov for CVU-lovændring	12
80-20 diskussionen	13
Afslutning	14
Tid til eftertanke	14

Indledning

Regeringen har nedsat en velfærdskommission. Dermed er der lagt op til debat om de værdier, der ligger til grund for vores velfærdssamfund. Og om to måneder barsler strukturkommissionen med et forslag om, hvordan fremtidens offentlige opgaver skal organiseres.

Vi holder altså generalforsamling lige præcis på et tidspunkt, hvor vores værdier, vores velfærdssamfund og vores opgaver som kommunale chefer for alvor er til debat.

Som dagligt ansvarlige for store velfærdsområder kan vi i hvert fald **ikke** klage over manglende interesse for vores arbejde!

Flere medier har beskrevet værdidebatten som en værdikamp. I den diskussion er hele børneområdet og ikke mindst folkeskoleområdet det centrale. Ifølge Ugebrevet Mandag Morgen mener seks ud af ti danskere, at "lærerne i folkeskolen er for slappe og eftergivende over for eleverne".

Uanset hvordan vi vender og drejer den melding, så må vi konstatere, at vi står med et problem. Jeg er ikke i tvivl om, at nogle af de adspurgte er meget langt fra folkeskolens hverdag. Men andre har folkeskolen tæt på og ved, hvad de taler om. Derfor må vi tage disse meldinger alvorligt. Og derfor forventer jeg da også, at de adspurgte er klar til at bakke op om en folkeskole, der stiller tydelige krav og forventninger til forældre og børn.

Det er helt nødvendigt, at lærere og pædagoger får klar opbakning til deres daglige arbejde i skolen eller i børnehaven. Det er også vigtigt, at forældre og pædagoger får afstemt deres forventninger til hinanden. Og det er nødvendigt, at forældrene taler med deres børn om, hvad der forventes af dem, når de indgår i sociale sammenhænge i skolen. Altsammen er en vigtig del af den daglige værdidebat!

Debatten om velfærd er vigtig

En grundlæggende og kritisk debat om de danske velfærds-ydelser er efter min opfattelse helt nødvendig. Kommissionens medlemmer lægger vægt på en åben dialog og en bred debat på et ordentligt og sagligt grundlag. Også med organisationerne.

På børneområdet mener jeg, at kommissionen bør forholde sig til, **om** velfærdssamfundet skal målrette sine midler mere håndfast mod de svageste? Debatten om velfærdssydelser til de velstillede er efterhånden kun sparsom. En gruppe af borgere opfatter velfærdssamfundet som en forsikringsordning. "Jeg har betalt ind, derfor vil jeg også have noget ud" er synspunktet.

Kommissionen skal også overveje, om alle familier – uanset indkomst – skal modtage børnechecken?

Hvad med ansvarsfordelingen mellem familien og det offentlige? Kan de offentlige tilbud organiseres anderledes og med andre incitamentter? Hvad er det civile samfunds rolle? Hvis velfærdssamfundet skal overleve, så er den enkelte borgers ansvar for selv at løfte helt centralt (hvis han er i stand til det).

Endelig skal kommissionen stille sig spørgsmålet, om vi er ved at få et brugerdemokrati i stedet for et borgerdemokrati.

Bæredygtige kommuner

Strukturkommissionen er tæt på at være ved vejs ende. Det ses også på de mange pressetilkendegivelser, der har været på det seneste. BKF har gennem KL bidraget til debatten med input – især om faglig bæredygtighed.

Vores grundlæggende tilgang til diskussionen har ikke overraskende været, at man bør sikre en struktur, der matcher de opgaver, kommunerne skal have i fremtiden.

BKF ønsker også, at der skabes kommuner, der er bæredygtige, både når det gælder demokrati, faglighed, økonomi og planlægning.

Vi håber, at strukturdiskussionen ikke bliver så opslidende, at den tager al fokus væk fra indholdet i opgaveløsningen.

Vi ønsker, at borgernes tilgang til det offentlige lettes.

Og endelig opfordrer vi til, at man fokuserer på lokaldemokratiet. Dvs. at man ved større enheder nytænker organiseringen af lokaldemokratiet, så man tilgodeser det lokale engagement, der ellers let kan drukne.

Uanset udfaldet af strukturkommissionen er der behov for omlægninger på børneområdet. Den konkrete udmøntning af lovændringen om den vidtgående specialundervisning har ikke haft den tilsigtede virkning. Det samme gælder dele af børneområdet på socialområdet og det såkaldte delte ansvar mellem primærkommuner og amtskommuner. Det ser vi bl.a. med tvisten om den vidtgående specialundervisning i Københavns Amt. Det er en skidt udvikling, at to offentlige myndigheder må slæbe hinanden i retten for at få løst en tvist.

Der er behov for, at kommunerne får et entydigt ansvar for den vidtgående specialundervisning og en større del af det amtskommunale socialområde. På den måde kan kommunerne skabe en større helhed og sammenhæng i indsatsen på børneområdet.

Det samme gælder overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelser. Her må kommunerne have et entydigt ansvar for en samlet indsats overfor de unge, der dropper ud af uddannelsessystemet. Denne udvikling er også aktuel nu, hvor Ungdommens Uddannelsesvejledning reformeres.

Fokus på børnekulturen og idrætslivet

Senere på generalforsamlingen skal vi behandle et forslag til vedtagelse på kulturområdet. Det er et aktuelt supplement til udtalelsen fra 1998. Jeg vil gerne allerede her give den et par ord med på vejen:

Vi sætter blandt andet fokus på børnekulturen. BKF mener, at kommunerne og det nye børnekulturelle netværk er forpligtede til at følge op på det arbejde, som Kulturrådet for børn har sat i gang de seneste år. Det er vigtigt, at vi giver børn og unge kulturoplevelser. Det er vigtigt, at vi giver dem forståelse for kultur og mulighed for selvstændig skaben. Og det er vigtigt, at kunstnere og kulturinstitutioner arbejder sammen med skoler og børnehaver om at udvikle børns kreative kompetencer.

Vi sætter også fokus på foreningslivet. Det er fortsat en vigtig krumtap i det lokale idræts- og kulturliv. Men i de senere år er den væsentligste stigning i aktivitet sket **uden** for idrætshallen. Flere og flere foretrækker selv at styre, hvad de skal træne og hvornår og løber derfor en tur eller trimmer mavemusklene foran en video hjemme på stuegulvet. Vi mener, at anvendelsen

af de kommunale faciliteter skal afspejle denne udvikling, så de ikke-organiserede brugere får bedre muligheder for at anvende kommunens faciliteter. Derfor må vi i kommunerne styrke dialogen med de ikke-organiserede brugere. Dels er dialogen med de u-organiserede ikke tilstrækkelig, når man skal prioritere ressourcerne til kultur og idræt lokalt. Dels må vi mere vedholdende spørge, om foreningerne ikke i højere grad skal kunne favne nogle af de u-organiserede i deres aktiviteter?

Bibliotekerne er centrum for mange forskellige aktiviteter. Det er BKF's opfattelse, at bibliotekets rolle som informations- og videnscenter er vigtig, og at biblioteket skal spille en central rolle i den nationale strategi om livslang læring.

Vi må feje for egen dør

En generalforsamling er også en god anledning til, at vi som kommunale chefer vurderer vores egen indsats. Flytter vi tilstrækkeligt i den daglige indsats for at skabe mere indhold og bedre rammer på børne- og kulturområdet?

Hvis nogen skulle have glemt at sige det til jer – for eksempel en stresset borgmester, udvalgsformand eller kommunaldirektør – så synes jeg faktisk, I gør det rigtig godt!

Men der skal også være plads til selvransagelse:

Er vi tilfredse med vores egen indsats, når det gælder tilsynet med opholds- og dagbehandlingssteder? Hvad med opfølgningen af lov om elevers undervisningsmiljø? Eller gennemførelsen af lov om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelsessystemet?

Har vi skabt tilstrækkelig helhed og sammenhæng i den kommunale integrationsindsats? Hvad med sammenhængen mellem skolens undervisningsdel og fritidsdel? Eller udmøntningen af Ny Løn og arbejdet med at finde relevante tildelingskriterier på børneområdet?

Jeg vil ikke lægge op til et Oxford-møde. Blot til, at vi hver især fejer for egen dør. Så bliver det lettere at stille forventninger til andre.

Helhed og sammenhæng - det lysner

Jeg vil gerne uddele en række roser til nogle centrale aktører på børneområdet.

Sidste år kritiserede vi Regeringen for manglende sammenhæng i børnepolitikken, og vi foreslog, at der blev oprettet et børneministerium. Det sidste gør vi fortsat. Men nogen har lyttet til vores kritik. Og Regeringen – og ikke mindst Socialministeren og Undervisningsministeren – skal have et skulderklap for den begyndende dialog og for initiativer som: "Mål for børnehaveklassen", "læreplaner i børnehaven", "en skole i bevægelse" og den samlede handlingsplan for at "modvirke negativ social arv".

Selvfølgelig kan det fortsat blive bedre. Det har vi også påpeget i vores udspil om, "hvordan man knækker kurven på specialundervisningsområdet". Der er behov for at udvikle fælles mål og værktøjer i indsatsen for de sårbare børn og unge. Og der er behov for at se en reform af anbringelsesområdet i tæt sammenhæng med kommunernes øvrige børne- og ungeområde.

Det havde også været overordentligt hensigtsmæssigt, hvis Kulturministeren og Undervisningsministeriet tydeligere havde koordineret deres initiativer om "en skole i bevægelse" og "børn i bevægelse".

På organisationsniveau er der ros til DLF og BUPL for deres fælles initiativ omkring samarbejde og rummelighed. Vi glæder os til at se, hvad der kommer ud af foreningernes fælles konference i februar. Og vi vil gerne opfordre til, at man konkretiserer samarbejdet, så det kan mærkes og ses lokalt.

Endelig er der ros til KL for en fordomsfri dialog med arbejdstagerorganisationerne på børneområdet. Ikke mindst initiativet "lærere og kommuner i dialog". Det var og er et godt forsøg på at sætte en ny dagsorden præget af tillid, fælles forventninger til ledelse og en arbejdstidsaftale, der kan fremme udviklingen af det kommunale børneområde.

Som forvaltningschefer nærer vi store og positive forventninger til en ny arbejdstidsaftale på skoleområdet. Det er nu, chancen er der! Det er nu, der kan skabes basis for, at folkeskolen fremtræder som en moderne arbejdsplads. Der er behov for en aftale, der giver et ledelsesmæssigt råderum.

Mindre detailstyring kræver mere ledelse. Derfor er der – også i folkeskolen – brug for solid personaleledelse. Det er ledelsens tydelige mål og udmeldinger, der danner de rammer, skolens ansatte kan arbejde ud fra i den konkrete skolehverdag. På en moderne arbejdsplads skal der være plads til den enkelte medarbejders mulighed for at påvirke og udvikle sin arbejdsplads og sit faglige og personlige rum. Men det skal være med et professionelt afsæt i skolens og børnenes behov.

Hvad er god ledelse?

På hele børne- og kulturområdet er der behov for, at vi drøfter, hvad god ledelse er. Hvordan skaber lederen i samspil med sine medarbejdere en organisation, der er i løbende udvikling, og hvor medarbejderne lærer af hinanden? Det handler om at gearere lederne til at forestå både pædagogisk og strategisk ledelse.

Og hvad mener vi så med det? Efter min opfattelse er en pædagogisk og strategisk ledelse kendetegnet ved, at lederen går foran i institutionens pædagogiske ledelse, sætter mål for institutionen og omsætter dem i handling. Overfor sin bestyrelse definerer lederen pejlemærker for institutionen på sigt af 5-10 år. Lederen er tydelig i sine udmeldinger til personale og forældre. Og så har lederen fokus både på hele institutionens og på den enkelte medarbejders kompetenceudvikling.

I det seneste år har vi i BKF haft mange drøftelser om fælles ledelse mellem flere institutioner, om øget samarbejde mellem dagpleje, daginstitution og skole og om sammenlægning af institutioner.

Jeg vil gerne understrege, at vi som ledere for vores institutionsledelser i disse drøftelser har præcis de samme forpligtelser, som jeg netop omtalte: Vi må tydeliggøre forudsætningerne og rammerne for sammenlægningerne, for ledelsesrummet og for de nye samspil.

God ledelse vil variere fra institution til institution og fra personalegruppe til personalegruppe. Derfor må jeg advare mod den holdning - som jeg ind i mellem møder i organisationerne - at god ledelse kan beskrives så udtømmende, at det opfattes som et karakterblad.

Frit valg – for dem, der magter det

Regeringen ønsker at udvide det enkelte menneskes frihed og valgmuligheder. Og mange borgere ønsker løsninger, der er designet til deres arbejdssituation eller til deres barns individuelle behov. Det er udgangspunktet for det seneste års drøftelser om Frit Valg.

I bestyrelsen har vi en positiv, pragmatisk holdning til Frit Valg. Man kan nærmest kun være for. Der er jo behov for at skabe differentierede tilbud og levere individuelle løsninger på børne- og kulturområdet. Vi kan også konstatere, at langt de fleste kommuner går meget langt for at give mulighed for Frit Valg på skoleområdet.

Men vi synes, der er behov for en grundlæggende debat om Frit Valg: Er der ikke allerede valgmuligheder nok på det kommunale børneområde? Hvordan undgår man, at Frit Valgsordningerne bliver til rent bureaukrati?

Frit Valg er typisk designet til borgere, der kan vælge. Det er foreningens opfattelse, at vi som kommuner har en forpligtelse overfor dem, der **ikke** magter at vælge. Dem, der **ikke** evner at skaffe sig overblik.

Folkeskolen og børnehaven er efterhånden de fælles kulturinstitutioner her i landet, hvor vi møder mennesker af alle samfundslag, alle holdninger og alle farver. Det er faktisk en del af disse institutioners kvalitet! Det skaber sammenhæng i lokalområdet og blandt de mennesker, der bor der. Og netop denne kvalitet som "fælles integrationsmaskine" skal vi være opmærksomme på. Hvilke konsekvenser får det frie valg her? **Det** vil vi gerne debattere!

En rummelig og fagligt stærk folkeskole

Der har i det forgange år været megen debat om evaluering og dokumentation i den kommunale sektor.

I BKF ser vi evaluering som en naturlig del af enhver moderne organisations virksomhed. Vi ønsker, at det kommunale børneområde udvikler en kultur, hvor løbende intern og lejlighedsvis ekstern evaluering bliver en del af praksis. Vi har som ledelse et stort ansvar for at skabe en sådan kultur.

Derfor tager vi det også meget alvorligt, når rapporter fra Socialforskningsinstituttet viser, at der er en mangelfuld dokumentations- og evalueringskultur på det kommunale anbringelsesområde.

Derfor tager vi det alvorligt, når rapporter viser, at børnehaver med mål og systematik kan være med til at bryde den negative sociale arv – men at børnehaver **uden** mål og systematik kan fastholde den negative sociale arv.

Og derfor tager vi det også alvorligt, når talrige nationale og internationale evalueringer viser, at der er behov for at arbejde mere målrettet med rummelighed, social integration og faglighed i folkeskolen.

Vi skal som kommunale ledere ikke agere hysterisk og afvisende, når evalueringer giver anledning til at rejse kritik. Omvendt må vi også forvente, at dem, der formidler og vurderer evalueringerne, tænker sig om. For at tage et ganske aktuelt eksempel: Jeg synes ikke, det er klogt at lægge op til en fundamental ændring af folkeskolens geografiundervisning alene baseret på, at en række gymnasieelever ikke ved, hvor Nakskov ligger!

Jeg synes, at man skal være tilbageholdende med at stille forslag, nærmest i fri dressur, om tests på alle niveauer i hele skoleforløbet.

Og jeg synes, man skal give tid til eftertanke, når evalueringresultaterne foreligger. Og ikke som ved PISA-undersøgelsen om pjækkeri blandt skolelever flyve af sted efter en avisforside. Pjækkeriet er mindre end først brølt. Men det er dog højt, og det må vi derfor handle på.

Vi ønsker en rummelig folkeskole, og vi ønsker en fagligt stærk folkeskole (men ikke mere boglig). En mere sammenhængende evalueringssindsats vil styrke den udvikling. Vi skal derfor sikre fire ting: For det første, at selvevaluering bliver en integreret del af skolens praksis. For det andet, at evalueringsskemaerne tilgodeser børns forskellige måder at lære på. For det tredje, at der udvikles nye prøveformer i skolen. Og for det fjerde, at der er sammenhæng mellem undervisnings- og prøveformer.

Det vil sige, at kommunalbestyrelser og skolebestyrelser skal udarbejde handlingsplaner for evalueringen i folkeskolen. Og det vil sige, at KL og Undervisningsministeriet i samarbejde skal sikre, at evalueringer fra Evalueringsinstituttet følges op af forslag til kommunale indsatsområder (for eksempel senest i engelsk). Fra centralt hold skal der også udarbejdes værktøjer til lærerne, så de kan evaluere sig selv og eleverne i forhold til de bindende mål og trinmål.

Vi har derfor op til årsmødet foreslået, at der iværksættes udviklingsarbejde for en folkeskole-reform, der gør alle folkeskolens fag til afgangsprøvefag.

Bestyrelsen anbefaler, at fagene dansk, matematik og engelsk fortsat skal være faste prøveforberedende fag. Vi ønsker, at alle fag ligestilles, så der hvert år trækkes lod mellem folkeskolens øvrige fag. Det skal sikres, at eleverne aflægger prøve inden for både det naturfaglige, det humanistisk/samfundsfaglige og det praktisk-musisk faglige.

BKF ønsker ikke, at der indføres flere afgangsprøver i skolen. Og vi forudsætter, at der udvikles prøveformer, der indgår i en god sammenhæng med fagenes egenart, og at prøveafviklingen bliver alsidig. Vi forudsætter også, at eleverne får mulighed for at vælge mellem flere for-

beredelses- og prøveafviklingsformer i ét eller flere fag. Og så bør der udformes særlige bestemmelser vedrørende prøveafvikling for elever med behov for særlige hensyn. Alt sammen også fordi, det er vigtigt at aflevere dokumentation for det afleverede resultat.

Vejledningsreformen møder hurdler

De fleste børne- og kulturchefer er i disse uger i gang med at føre Regeringens vejledningsreform ud i livet. Jeg havde gerne set en koordinering med Beskæftigelsesministeriet om voksenvejledningen. Og vi havde gerne set lidt flere centrale retningslinjer i forbindelse med gennemførelsen af loven.

Men ærligt talt, reformens mål er i overensstemmelse med BKF's ønsker om en øget målretning af vejledningsindsatsen og om mere helhed og sammenhæng på ungeområdet i kommunerne. Vi ønsker netop en øget fokus på de unge, der har vanskeligt ved at træffe et uddannelsesvalg. Og vi ønsker en øget kvalitetsudvikling, dokumentation og metodeudvikling på vejledningsområdet.

Vi synes også, at planlægningen af reformen tegner til at komme fornuftigt i hus – med lidt flere end 50 centre og stort set alle bæredygtige enheder. Men der er fortsat nogle hurdler.

Der skal fokuseres på vejledningsstrukturen. Og målene for og ledelsen af centrene skal falde på plads. Det må forudses, at forskellige interesser kan komme i konflikt med hinanden. Det er fremfor alt vigtigt, at centerdannelsen ikke udvikler sig sådan, at der bruges ressourcer på bureaukrati og faggruppetvister, som ikke fremmer det, centrene egentlig er til for.

BKF opfordrer Undervisningsministeriet og Beskæftigelsesministeriet til at være aktive i at koordinere de opgaver, der involverer AF og de regionale Arbejdsmarkedsråd. Vi opfordrer også til, at fokus i planlægningen hele tiden rettes mod, at de nye centre først og fremmest skal give de svageste unge en hjælpende hånd.

Det er vigtigt, at lovens krav om institutionsuafhængig vejledning respekteres. Derfor skal området også reguleres af en selvstændig overenskomst.

Hvad vil vi give de 0-6 årige?

Socialministeren fremsætter i denne folketingssamling lovforslag om læreplaner i børnehaverne. I BKF er vi glade for dette budskab. Vi har ventet på det længe.

Det er min opfattelse, at læreplanerne bør have sigte på, at leg og læring i børnehaven er to sider af samme sag. Det drejer sig ikke om at flytte skolen ned i børnehaven, men om at forberede børnene på deres videre liv og dermed også på skolen.

Læreplanerne må ikke være for detaljerede, hverken på centralt eller kommunalt niveau. Men der skal formuleres klare mål for børns kompetencer på 0-6 års området. Vi har således brug for mål, som udfyldes lokalt, og forslag til pædagogiske metoder og evalueringsformer. Vi har ikke brug for nationale standarder for børns kompetencer.

Det er afgørende, at mållindfrielse og evaluering kan ske, uden at de ansatte må give køb på deres helt centrale opgave, nemlig at sikre omsorg, tryghed og stabile rammer omkring det enkelte barn. Og der skal naturligvis fortsat gives vide rammer for den frie leg og spontaniteten:

Læreplanerne kan være en god støtte for pædagoger og forældre. Men læreplanerne vil måske først og fremmest være til gavn for de børn, der oplever svigt og manglende engagement fra deres forældre.

Hvad forventer vi af Socialministeriet? Vi forventer mål for børns kompetencer på de forskellige alderstrin og **vejledende** eksempler på omsætningen af målene samt forslag til anerkendte evalueringsmetoder.

Hvad vil vi så gerne, at børnene skal have oplevet i dagtilbud? Hvad skal de have mødt af udfordringer, når de kommer i skolealderen? Det er ikke nok, at de kan klippe med en saks, at de kender bogstaverne eller har talforståelse. De skal også være nysgerrige, have forståelse for andres behov, have mod på at lære mere – og de skal meget gerne have oplevet at falde ned fra et træ!

Lærer- og pædagoguddannelsen skal strammes op

Forudsætningen for rummelighed og faglig styrke på børneområdet er, at personalet har styr på deres faglighed, har bredde i deres pædagogiske tilgang til arbejdet og er i stand til at formidle deres faglighed – også gennem nye undervisningsformer.

Der er behov for, at de forskellige personalegrupper er professionelle, og at de evner at samarbejde med andre faggrupper. De ansattes grunduddannelser skal give dette afsæt.

Lærer- og pædagoguddannelsen har gennem det seneste år været udsat for en evaluering. Ifølge den skal seminarierne være mere kritiske med hensyn til optaget til uddannelserne. Dvs. de optagne skal have ordentlige forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen, og det bør seminarierne have erfaringerne til at vurdere!

Evalueringen pegede også på, at den pædagogiske faglighed i uddannelserne skal styrkes. Der er ikke behov for at forlænge uddannelserne, men der er behov for, at de studerende udnytter den tid, der er afsat til studiet, bedre. Og så er der behov for en vis specialisering i læreruddannelsen, der bl.a. kunne tage afsæt i de pædagogiske fag.

Evalueringerne giver et godt afsæt for en reform af lærer- og pædagoguddannelsen. Der er behov for, at uddannelserne bevarer hver deres kernefaglighed. Men en vis samordning mellem lærer- og pædagoguddannelserne i form af fælles forløb, fælles bacheloropgave og praktik vil være et fremtidens krav. Centrene for Videregående Uddannelse (CVU) er en oplagt ramme for fælles forløb.

BKF har udarbejdet et forslag, der dokumenterer behovet for en større sammenhæng mellem lærer- og pædagoguddannelsen. Jeg finder det også relevant, at dele af læreruddannelsen til ungdomsuddannelserne inddrages i ministerens reformovervejelser. Men før ministeren præsenterer sit endelige reformforslag, opfordrer jeg til, at hun tager sig god tid – til dialog med parterne omkring det kommunale børneområde.

Behov for CVU-lovændring

Efter- og videreuddannelse er en anden vigtig forudsætning for udvikling af og sammenhæng i det kommunale børneområde. Efter- og videreuddannelsesindsatsen er i de senere år omstillet fra længerevarende efteruddannelse af den enkelte lærer eller pædagog til korterevarende udviklingsprojekter for den enkelte skole eller institution.

BKF har siden etableringen af CVU'erne aktivt bakket op om de nye centre for at støtte dem i deres udvikling til slagkraftige regionale videnscentre. Centrene kan sikre en kvalitetsudvikling af efter- og videreuddannelsesindsatsen regionalt og styrke det tværfaglige samarbejde mellem grunduddannelserne.

CVU-reformen er dog endnu ikke slået tilstrækkeligt igennem. BKF er utilfreds med, at staten ikke gennem lovgivningen har stillet tydeligere krav til partnerinstitutionerne i CVU'erne. Partnerinstitutionerne har kunnet lurepasse i de betingede CVU'er, hvor man kan være forlovet 11

år, før ægteskab indgås. Det er et skoleeksempel på "decentralisering af afgift." Denne reform, som skal ske af frivillighedens vej, kan ende med "mindste fællesnævner".

Vi ser det nu: Nogle CVU'er på Sjælland og i det jyske oplever, at partnerinstitutionerne beder om at blive fraspaltet CVU'et. Det skaber usikkerhed om CVU'ets mulighed for at udvikle sig regionalt. Det er skidt. Derfor beder vi ministeren om at skride ind nu og ændre lovgivningen, for **her** der behov for at vise handlekraft.

80-20 diskussionen

Årsmødets tema er "Den sociale arv". Det er der god grund til. Undersøgelser viser nemlig, at andelen af børn, der er negativt ramt af social arv, er den samme, som den var i 1970. Og at 10 procent af de danske 3-årige i dag vokser op i familier med sociale belastninger.

I Danmark spiller den sociale arv en større rolle end i de øvrige nordiske lande. Der er fortsat 17-20 procent, der ikke får en kompetencegivende ungdomsuddannelse. Indvandrere og 2. generationsindvandrere har endnu vanskeligere ved at gennemføre en uddannelse.

Personer uden uddannelse har vanskeligere ved at få fodfæste i samfundet. Det gælder både jobmæssigt, kulturelt og demokratisk. Vi står altså over for det problem, at vi risikerer at lukke en femtedel af den danske befolkning uden for fællesskabet. Det kan vi ikke være bekendt! Og vi sidder inde med nøglen til løsningen af problemet. Løsningen hedder uddannelse og læring. Men ikke nødvendigvis tilrettelagt som i dag.

I forhold til den gruppe af børn, der ikke profiterer af børnehavens, folkeskolens og ungdomsuddannelsernes tilbud, er der behov for at udvikle tilbud præget af megen systematik og helt andre tilgange til læring. Der er behov for, at eleven om torsdagen ved, præcis hvad der skal ske om fredagen.

Der er også behov for, at kommunerne udarbejder en samlet uddannelsesstrategi for de 16-25 årige, så de unge, der opgiver en uddannelse, trænes og motiveres til at gennemføre en uddannelse eller dele heraf.

Også på integrationsområdet er der behov for, at kommunerne stiller præcise krav og forventninger. Det, at vi stiller krav og forventninger til indvandrerne, er udtryk for, at vi interesserer os for og kerer os om dem.

Den bedste vej til integration er at lære dansk og omgås danskere. Det gælder børn, unge og voksne. På sprogcentre skal der arbejdes med stor målrettethed for at lære de voksne at tale dansk. Og samspillet med arbejdsmarkedet og de private virksomheder skal styrkes.

Afslutning

Med denne beretning lægger jeg op til generalforsamlingens debat og til det videre årsmøde. Jeg ved, at vi også i år vil få en spændende debat – både i salen og i de mere uformelle sammenhænge. Jeg ved det, fordi jeg gennem året har oplevet denne engagerede debat på amtsformandsmøderne. De mange gode ideer og synspunkter skal I have tak for.

Tak til Bestyrelsen. Også der er der gode kollegiale sværdslag. Og sidst men ikke mindst tak til KL, til ministerierne og til de faglige organisationer for et forbilledligt og givende samarbejde.

Tid til eftertanke

Vi lever i en tid med mange medier, og hvor der ikke er langt fra forslag til handling. En avisoverskrift følges op af morgen-tv, og allerede i 9-radioavisen er det blevet til et beslutningsforslag eller lovforslag i folketinget.

Det er mit indtryk, at medier og politikere har et vist skæbnefællesskab, hvor de gensidigt presser hinanden til at vise handlekraft. Et fredsommeligt råd fra mig til politikere og ministre, lokalt og centralt:

Vær eftertænksomme - og vis det - i stedet for hele tiden at vise såkaldt handlekraft. Det kan også være udtryk for politisk handlekraft at tænke sig om.